

jeg tænker mig den draget lige. I hvilken af disse 2 Dele er nu det største Olfbrug? Jeg tror ikke, der er noget Medlem i denne Sal, som tvivler om, at det langt overvejende, det største Olfbrug, er hos de ubemidlede. Det er givet, det er saare naturligt paa Grund af, at Størsteparten af disse Folk ere henviste til det almindelige grove Arbejde, til deres Hænders Gerning, nemlig særlig Landarbejdere, Arbejdere paa Arbejdspladser i Byerne, Skovarbejdere, Gaandværkere, thi disse Arbejdere ere jo netop paa Grund af, at de arbejde i fri Luft, ganske anderledes ødriftede end andre, s. Eks. end vi, som ere til Stede i denne Sal. Det er naturligt, det er saa fuldstændig klart og foreft, at jeg ikke tror, at nogen vil bestride det. Jeg gaar ud fra, at der bruges meget mere Olf i de lavere, i de mindre bemidlede Samfundsklasser. Men, vil man da sige, de have ogsaa Lov til at drille Olf, men de skulle være saa artige at nøjes med det Olf, som ikke er alkoholholdigt; thi det er til deres eget Gavn. Det er jo en smuk Tanke, det er en smuk faderlig Omsorg for disse Folk, for at forhindre dem fra at sjeje ud, men vi kunne ikke lave Menneskene om; de ere nu en Gang ikke saa gode, som de burde være, og det er min fulde Overbevisning, at hvor mange moralske Taler, der end bliver holdt, og hvor meget der end bliver gjort, saa vil den Betydning, Olfbruket har haft i vort Folks Fortid, i alt væsentlig blive den samme, enten vi saa Skat paa Bajerstøl eller ej; der vil efter min Mening blive drukket det samme Kvantum Olf, ja maaste vil Forbruget stige. Det gaar jeg ud fra, den Overbevisning har jeg dannet mig derom. Derimod staar det klart for mig, at den langt overvejende Del af Sukkerforbruget gaar paa den mere velhavende, paa den anden Halvdel af Befolkningen. Saaledes staar det absolut for mig, og De ville derfor se, mine Herrer, at jeg ikke kan være nogen Tilhænger, nogen Ven af denne Ombytning af disse 2 Skatter. Hvis jeg vilde forsøge at sige det, saa maatte jeg — ja undskyld — lyve for mig selv. Det staar saaledes for mig, at naar Taleren er om demokratisk Reform, maatte de gaa i en helt anden Retning. Det, der her foreslaas, vil have til Følge, at det bliver de mindre bemidlede Samfundsklasser, som, om ikke just i alt væsentligt, saa dog i den overvejende Grad ville komme til at udrede den Afgift, som der bliver Tale om ved Bestatning af Olf. Nu er det jo vel saa, at man kan sige, at saa saa de jo billigere Sukker, og det vil jo i det hele taget ogsaa være et Gode for dem

at bruge mere af det. Det forbigaar jeg imidlertid, thi naar jeg har forsøgt i mine Tanker at danne mig en Overbevisning om det, saa tager jeg det kun, som det ligger faktisk for, og det er jo da saaledes, at det hovedsagelig bliver de mere bemidlede Samfundsklasser, der komme til at saa Lettelserne — der er vel ikke Tale om overordentlig store Lettelser, for saa vidt der er Tale om en Lettelse i de indirekte Skatter, og at det bliver Arbejderne, de mindre bemidlede Klasser, der komme til at saa yderligere Byrder ved Olfstaten. Saaledes staar det for mig, jeg kan ikke se anderledes paa Forholdene. Nu er det jo ganske vist, at der kan være adskillige, som ikke kunne komme ind under den skarpe Grænse, jeg har draget. Jeg stal nu billig indrømme, at som Forholdene hidindtil ere paa Landet, er der en Del Smaaafolk paa Landet, Husmænd, Landarbejdere og Smaaahaandværkere, som hidindtil ikke ere komne rigtig i Berøring med Bajerstøldrifteriet, jeg forudsætter nemlig, at der kun er Tale om virkelig ordentlige, ærnelige, tænkende, i det hele taget hvad man til daglig kalder dannede Mennesker, thi Subjekterne lader jeg selvfølgelig ude af Betragtning, de findes jo i alle Samfundsklasser, under alle Forhold. Jeg gaar kun ud fra det normale. Altsaa i disse meget tarvelige Hjem, hvoraf der er mange, maa en Arbejderfamilie jo, som det tit er nævnt, ofte komme ud af det med 1 Kr. om Dagen om Sommeren og 66 Dre om Vinteren, selvfølgelig med Kof til Manden, det er næppe at forstaa, hvorledes de komme ud af det, men naar de ikke kende noget videre til Bajerstøl, saa vil der for dem være en virkelig Forbeld ved, at Sukkeret bliver noget billigere, selv om der til Gengæld kommer en Skat paa Bajerstøl. For saadanne Folks Vedkommende har jeg intet imod denne Skat, tværtimod der vil jeg helst have saa megen Ombytning som muligt, og det er jo noget, der kunde tale til Forbeld for, at det kunde være godt at ombytte disse Bestatningsmaader. Men dersom vi gaa til den store Arbejderbefolkning i Byerne, saa bliver Forholdet aldeles omvendt, der ville de mange Byarbejdere komme til at bære en forholdsvis større Del af denne Skat, for det er jo saaledes, at Mælt kunne de ikke saa, og Vand — ja, undskyld, det gaa vi jo nødig til, naar vi kunne saa noget bedre at drikke, og vi kunne altsaa heller ikke fortænke Arbejderne i, at de heller ikke gerne gøre det. Saa er der en Samfundsklasse til, det er Gaardmændene. Jeg antager, at en almindelig Gaardmand bruger ca. 400 Pund Sukker om Aaret. Denne Skatteomlægning vil altsaa medføre en lille